

[Alfred Jørgensen.]

i min borgerlige tilværelse, den højtærede undervisningsminister, for det frisind og den beslutsomhed, hvormed han nu vil gøre en ende på en fra alle sider indrømmet uret over for den private teaterdrift i hovedstaden, en uret, der rammer en vigtig side i det kulturelle liv. Men da jeg læste lovforslaget igennem og så resultatet af den højtærede ministers overvejelser, måtte jeg — med den højtærede formands tilladelse — sige med Goethe, at beslutningens medfødte ungdomsrødme hensygnar mat i det gustne overlæg.

Når det hedder i bemærkningerne til lovforslaget, at det kgl. teaters eneret betyder et ikke uvæsentligt indgreb i de københavnske privatteatres opførelsesmuligheder, ville jeg finde det naturligt, om man nu benyttede lejligheden til at søge spørgsmålet løst ved en fuld ophævelse af dette forældede privilegium. Også for selve det kgl. teaters vedkommende kan jeg tænke mig, hvor velgørende det ville være at træde ud i den friske luft og få lejlighed til at vise, at det er i stand til at hævde sig i konkurrencen med andre teatre og hævde sig alene i kraft af sin kunstneriske indsats. Også hensynet til de københavnske privatteatre kræver, at der nu gøres en ende på den begunstigelse, som loven hidtil har givet det kgl. teater, og jeg kan ganske tiltræde den passus i den højtærede undervisningsministers fremsættelse, hvori det hedder:

„På hele denne baggrund er det min opfattelse, at såvel hensynet til privatteatrene som til publikum må føre til, at teatrene stilles så frit som overhovedet muligt ved valget af deres repertoire.“

Det er godt og rigtigt bemærket, og jeg synes, at konsekvensen af denne kloge og retsindige indstilling måtte være et forslag om beskyttelsens fuldstændige bortfald. Jeg kan ikke se andet motiv til fremsættelsen af lovforslaget end en indrømmelse af, at man begår uret imod de private teatre i København og på Frederiksberg ved opretholdelsen af det kgl. teaters privilegium med hensyn til opførelse af visse klassiske skuespil, der erfaringsmæssigt samler fuldt hus.

Når lovforslaget nu indeholder bestemmelse om en nedsættelse fra 10 til 5 år af den periode, inden for hvilken det kgl.

teater skal opføre de pågældende stykker for at bevare sin eneret til dem, er der tilsyneladende sket en halvering af den uret, der begås imod de private teatre.

For øvrigt er det et spørgsmål, om ikke nedsættelsen af det omtalte åremål vil være en illusorisk foranstaltning, da det sikkert altid vil være muligt for det kgl. teater inden for en 5 års periode at optage de stykker på sit repertoire, som man ønsker fortsat at bevare eneretten til.

I betragtning af, at en halv løsning ikke vil være nogen løsning af det foreliggende problem, retter jeg en appel til det høje ting om at tage skridtet fuldt ud og derved give de private teatre fair play i deres kappestrid med det kgl. teater om løsningen af den særlige kulturopgave, der er deres.

Da vi ikke ved, hvad der kan komme ud af den forestående udvalgsbehandling, skal jeg allerede her ved første behandling forbeholde mig ret til ved anden behandling at stille ændringsforslag gående ud på en ophævelse af lov nr. 62 af 12. april 1889 om teaterdrift i København — uden yderligere tilføjelser.

Undervisningsministeren (Bomholt): Ordføreren for retsforbundet, det ærede medlem hr. Alfred Jørgensen, mente, at placeringen af Hostrups „Genboerne“ hos det kgl. teater er udtryk for gustent overlæg. Jeg vil dog hertil sige, at når en så frisindet mand som teaterdirektør Thorvald Larsen har kunnet tiltræde ordningen, kan det ærede medlem også gøre det med god og rolig samvittighed.

Jeg takker de øvrige ordførere for venlig omtale af lovforslaget og for tilslutningen til dets gennemførelse.

Lovforslaget er, som det ærede medlem hr. Harald Nielsen sagde, et smukt udtryk for den samarbejdsånd, der råder mellem det kgl. teater og de private teatre, og lad os her i tinget betragte det som et lovende varsel for det samarbejde, der også på andre teaterområder kan blive brug for i den tid, der kommer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.